

iletis.im

GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM DERGİSİ
GALATASARAY UNIVERSITY JOURNAL OF COMMUNICATION
UNIVERSITÉ GALATASARAY REVUE DE COMMUNICATION

HAZİRAN
JUNE 2022
JUIN

36

**Basın İlan Kurumu ve 2017-2021 Arasında
Basına Verilen İlan Durdurma Cezaları**
Gül Karagöz Kızılca, Fikret Kemal Kızılca

**Gazetelerin İnternet Sitelerinde
Afgan Göçmenlerin Temsili**
Jamshid Wakili, İncilay Cangöz

**VR Hikâyelerini Anlamlandırmak:
Atraksiyonlar Sineması Bağlamında Bir Okuma**
Arife Hümeyra Hüsmen

**Analog Videonun "Pornografi Yılları"
ve Türkiye'de Video**
Aslı Gön

**Tipografik Logoların
Marka Çağrışımı Üzerindeki Etkisi**
Simge Kırteke

**Yanlış Bilincin "Aydınlanmış" Hali:
Bir Semptom Olarak "Post-Truth"**
Onurhan Demirkol

**Kitap Eleştirisi
Gözetleme Kapitalizmi Çağı:
Gücün Yeni Sınırında İnsan Geleceği İçin Savaş**
Ömür Talay

İleti-ş-im 36 • haziran / june / juin 2022

Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, Bilimsel Hakemli Dergidir.

Bu esere ilişkin olarak Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndan doğan haklar saklıdır. Burada yer alan makalelerde ileri sürülen görüşler yazarlarına aittir. Yayın Kurulu, makalelerde ileri sürülen görüşlerden dolayı herhangi bir sorumluluk üstlenmemektedir.

İleti-ş-im, Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından, yılda iki kez Haziran ve Aralık aylarında yayınlanan, hakemli ve açık erişimli bir akademik dergidir. İleti-ş-im, ULAKBİM TR Dizin - Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, Directory of Open Access Journals (DOAJ), EBSCO Communication & Mass Media Complete (CMMC) ve Index Copernicus tarafından taranmaktadır.

İleti-ş-im is a peer-reviewed open access journal published biannually every June and December by Galatasaray University Faculty of Communication. İleti-ş-im is indexed by ULAKBİM Social and Human Sciences Database, Directory of Open Access Journals (DOAJ), EBSCO Communication & Mass Media Complete (CMMC) and Index Copernicus.

İleti-ş-im est une revue scientifique en libre accès à comité de lecture, publiée semestriellement en juin et en décembre par la Faculté de Communication de l'Université Galatasaray. İleti-ş-im est indexé par ULAKBİM Base de données des sciences sociales et humaines, Directory of Open Access Journals (DOAJ), EBSCO Communication & Mass Media Complete (CMMC) et Index Copernicus.

Editör / Editor / Directeur de la publication

Ayşe Toy Par

Editör Yardımcıları / Assistant Editors / Secrétariat d'édition

Barış Kara

Gülşenem Gün

Betül Aydoğan

Onurcan Güden

Yaşar Şekerci

Dil Editörleri

Gökmen Gezer

Yaşar Kunal

Sekreteryası

Duru Su Kadioğlu

İleti-ş-im Dergisi Yayın Kurulu

Prof. Dr. Kerem RIZVANOĞLU (Başkan)

Doç. Dr. Ayşe TOY PAR (Editör)

Doç. Dr. Nebahat AKGÜN ÇOMAK

Doç. Dr. Elgiz YILMAZ ALTUNTAŞ

Doç. Dr. Fülürya YUSUFOĞLU

Doç. Dr. Tolga ÇEVİKEL

Doç. Dr. Ö. İlke ŞANLIER YÜKSEL

Doç. Dr. Luca BARRA

Doç. Dr. Ece VİTRİNEL

Doç. Dr. Loic BALLARINI

Yayın Danışma Kurulu / Advisory Board / Comité Scientifique

Ümit ATABEK / Yaşar Üniversitesi

Oya Şaki AYDIN, İstanbul Ticaret Üniversitesi

Suavi AYDIN / Hacettepe Üniversitesi

Abdel BENCHENNA, Université Paris 13

Mutlu BİNARK, Hacettepe Üniversitesi

Kadri BOUALEM, Université du Québec a Montréal

Michel BOURSE, Galatasaray Üniversitesi

Patrick BRUNETEAUX, Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne

Seçil BÜKER, Gazi Üniversitesi

Mete ÇAMDERELİ, İstanbul Ticaret Üniversitesi

Özden CANKAYA

Dilruba ÇATALBAŞ ÜRPER, Galatasaray Üniversitesi

Özlem DANACI YÜCE / Galatasaray Üniversitesi

Pierre DUMONT, Université Paul Valéry

Çiler DURSUN, Ankara Üniversitesi

Gino GRAMACCIA / Université Bordeaux Montaigne

Martine JOLY, Université Paris-Sorbonne

Raşit KAYA, Ortaoğu Teknik Üniversitesi

Şükran KUYUÇAK ESEN, Marmara Üniversitesi

Thierry LANCIEN, Université Bordeaux Montaigne

Yves LAVOINNE, Université Robert Schuman

Gül Rengin KÜÇÜKERDOĞAN, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Tristian MATTELART, Université Paris 8

Dominique MARCHETTI, Centre Jacques Berque

Oğuzhan ÖZCAN, Koç Üniversitesi

Ruken ÖZTÜRK / Ankara Üniversitesi

Nil ÖZÇAĞLAR TOULOUSE / Université Lille Nord de France

Tarik SABRY, University of Westminster

Jean-François TETU, Université de Lyon 2

Nilüfer TİMİSİ, İstanbul Üniversitesi

Nurçay TÜRKÖĞLU, Arel Üniversitesi

Billur ÜLGER / Yeditepe Üniversitesi

Ayşegül YARAMAN, Marmara Üniversitesi

Helene-Marie-MONTAGNAC / Université Bordeaux Montaigne

Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi adına sahibi / Owner, in the name of Faculty of Communication / Propriétaire au nom de la Faculté de Communication

Kerem Rizvanoğlu, Dekan / Dean / Doyenne

İÇİNDEKİLER

- 4 Sunuş**
Ayşe Toy Par
Araştırma Makaleleri
- 6 *Basın İlan Kurumu ve 2017-2021 Arasında Basına Verilen İlan Durdurma Cezaları***
Gül Karagöz Kızılca, Fikret Kemal Kızılca
- 34 *Gazetelerin İnternet Sitelerinde Afgan Göçmenlerin Temsili***
Jamshid Wakili, İncilay Cangöz
- 61 *VR Hikâyelerini Anlamlandırmak: Atraksiyonlar Sineması Bağlamında Bir Okuma***
Arife Hümeýra Hüsmen
- 87 *Analog Videonun "Pornografi Yılları" ve Türkiye'de Video***
Aslı Gön
- 109 *Tipografik Logoların Marka Çağrışımı Üzerindeki Etkisi***
Simge Kırteke
Derleme Makale
- 139 *Yanlış Bilincin "Aydınlanmış" Hali: Bir Semptom Olarak "Post-Truth"***
Onurhan Demirkol
- 165 *Gözetleme Kapitalizmi Çağı: Gücün Yeni Sınırında İnsan Geleceği İçin Savaş***
Ömür Talay

Sunuş

Ayşe Toy Par

İleti-ş-im Dergisi'nin 2022 yılındaki ilk, toplamda ise 36. sayısıyla sizlerle. Editör ekibinde değişiklikler olsa da İleti-ş-im'de kuramsal temeli kuvvetli, yeni ve özgün araştırmalara yer verme konusundaki azmimiz aynı. Bu sayıda da beş araştırma makalesi, bir derleme ve bir kitap eleştirisi yer alıyor.

Basın özgürlüğü ve basında çoksesliliğin izini süren Gül Karagöz Kızılca ve Fikret Kemal Kızılca, ortak kaleme aldıkları "Basın İlan Kurumu ve 2017-2021 Arasında Basına Verilen İlan Durdurma Cezaları" başlıklı çalışmalarında, Basın İlan Kurumu'nun 2017-2021 yılları arasında verdiği resmi ilan ve reklam kesme cezalarındaki değişimi, kurumun kuruluş amacı çerçevesinde değerlendiriyorlar. Yazarlar, iki ayrı kaynaktan derledikleri ilan kesme cezalarını ayrıntıyla analiz ederek literatüre öncül ve önemli bir katkı sunuyorlar.

Sayının gazetecilik alanına dair bir sonraki makalesinde ise Jamshid Wakili ve İncilay Cangöz, haber medyasının Afgan göçmenleri haberleştirmedeki yayın politikasını, gazetelerin internet siteleri özelinde inceliyorlar. Türkiye'de Afgan göçmenlerin sayılarının artışıyla birlikte, onları konu edinen haber temalarının da olumsuzlaşmaya başladığını öne süren Wakili ve Cangöz, ulusal ölçekte yayın yapan dört gazeteden konusu Afgan göçmenler olan 926 haberin analiziyle yabancı karşıtlığı ve düşmanlığını besleyen haber medyasına ışık tutuyorlar.

"VR Hikâyelerini Anlamlandırmak: Atraksiyonlar Sineması Bağlamında Bir Okuma" adlı üçüncü makalede Arife Hümeysa Hüsmen, sinemada hikâye anlatıcılığına yeni bir soluk getirmeye aday VR hikâyeleri üzerine sistematik bir okuma gerçekleştiriyor. Literatür taramasını atraksiyonlar sinemasının betimlenmesine dayandıran Hüsmen, örneklem olarak belirlediği The Key (2019) ve Goliath (2021) deneyimlerinden yararlanarak VR hikâyelerini tartışmaya açıyor.

Derginin bu sayısındaki sinema temalı ikinci makale Aslı Gön'e ait ve "Analog Video'nun "Pornografi Yılları" ve Türkiye'de Video" başlığını taşıyor. Gön, Ankara Üniversitesi'nde tamamladığı doktora tezinin alt bölümünde değindiği teknoloji-pornografi ilişkisini bu makalede detaylandırarak değerlendirirken, video kaydediciler ve kasetlerin yaygınlaşmasında pornografi ve yetişkin film endüstrisinin motive edici rolünü inceliyor.

Bu iki sinema makalesini, "Tipografik Logoların Marka Çağrışımı Üzerindeki Etkisi" başlıklı son araştırma makalesi takip ediyor. Simge Kırteke, tipografinin marka ve sektör çağrışımı ile markaya yönelik duyguları oluşturmadaki etkisini ölçmeyi amaçladığı çalışmasında, araştırma sorularına karma yöntem izleyerek 36 kişilik bir örneklem üzerinden yanıt bulmaya çalışıyor. Kırteke, marka hatırlanabilirliği için logoların yalnızca estetik kaygılarla değil, markanın kimliğini yansıtacak özgün niteliklerle yaratılması gerektiğini öne sürüyor.

Sayıdaki araştırma makalelerini, Onurhan Demirkol tarafından kaleme alınmış "Yanlış Bilincin Aydınlanmış Hâli: Bir Semptom Olarak Post-Truth" başlıklı derleme izliyor. Demirkol, "post-truth" kavramının özünde barındırdığı eleştirel bağlamları görünür kılmayı amaçladığı yazısında insanın hakikatle olan ilişkisine yönelik tartışmaları irdelerken kavrama dair kuramsal bir çerçeve sunmaya çalışıyor.

Son olarak Ömür Talay, Shoshanna Zuboff'un 2019 yılında yayımladığı, 2021 yılında "Gözetleme Kapitalizmi Çağı: Gücün Yeni Sınırında İnsan Geleceği İçin Savaş" başlığıyla Türkçe'ye çevrilen kitabına yönelik bir incelemede bulunuyor.

Editör ekibi olarak İletişim'in 36. sayısına katkıda bulunan yazarlarımıza, değerlendirme sürecinde bize destek olan hakemlerimizle ve yayın kurulumuza teşekkürlerimizi sunarken, okumaların yeni çalışmalara ilham vermesini diliyoruz...